

USTAWA

z dnia 2008 r.

o zmianie ustawy o paszach

Art. 1. W ustawie z dnia 22 lipca 2006 r. o paszach (Dz. U. Nr 144, poz. 1045) art. 65 otrzymuje brzmienie:

„Art. 65. Ustawa wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia, z wyjątkiem art. 15 ust. 1 pkt 4 oraz art. 53 ust. 1 pkt 5 w zakresie dotyczącym art. 15 ust. 1 pkt 4, które wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 2012 r.”

Art. 2. Ustawa wchodzi w życie z dniem 12 sierpnia 2008 r.

UZASADNIENIE

Projekt ustawy o zmianie ustawy o paszach zmienia przepis art. 65 ustawy z dnia 22 lipca 2006 r. o paszach (Dz. U. Nr 144, poz. 1045) w zakresie terminu wejścia w życie zakazu wytwarzania, wprowadzania do obrotu i stosowania w żywieniu zwierząt pasz genetycznie zmodyfikowanych oraz organizmów genetycznie zmodyfikowanych przeznaczonych do użytku paszowego.

Przedmiotowy projekt przesuwa do dnia 1 stycznia 2012 r. termin wejścia w życie ww. zakazu, który zgodnie z art. 65 ustawy o paszach miał wejść w życie po upływie 2 lat od dnia jej ogłoszenia tj. od 12 sierpnia 2008 r.

Przepisy wprowadzające w życie zakaz stosowania w żywieniu zwierząt pasz genetycznie zmodyfikowanych oraz organizmów genetycznie zmodyfikowanych przeznaczonych do użytku paszowego (art. 15 ust. 1 pkt 4 oraz art. 65 ustawy o paszach) zostały zakwestionowane przez Komisję Europejską, która trzykrotnie skierowała do Polski pisma (dwa pisma administracyjne oraz uzasadniona opinia skierowana do Rzeczypospolitej Polskiej na podstawie art. 226 Traktatu ustanawiającego Wspólnotę Europejską, dotycząca uchybienia zobowiązaniom wynikającym z rozporządzenia (WE) nr 1829/2003 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 22 września 2003 r. w sprawie genetycznie zmodyfikowanej żywności i paszy (Dz. Urz. UE L 268 z 18.10.2003, str. 1; Dz. Urz. UE Polskie wydanie specjalne, rozdz. 13, t. 32, str. 432) wskazujące na ich niezgodność z obowiązującym prawem wspólnotowym. Komisja Europejska każdorazowo podkreślała, że Polska uchybiła zobowiązaniom wynikającym z rozporządzenia (WE) nr 1829/2003. W przypadku utrzymania dotychczasowego terminu wprowadzenia zakazu należy zakładać, że Komisja złoży przeciw Polsce pozew do Europejskiego Trybunału Sprawiedliwości, który najprawdopodobniej wyda wyrok nakazujący jego zniesienie. Niewykonanie wyroku będzie grozić wysokimi karami pieniężnymi. Europejski Trybunał Sprawiedliwości może w tej sytuacji nałożyć na Państwo Członkowskie ryczałt i okresową karę pieniężną. Minimalny ryczałt w przypadku naszego kraju wynosi 3 610 tys. euro. Jednocześnie nakładana jest tzw. kara okresowa, która w przypadku Polski wynosi od 4,3 tys. do 260 tys. euro za każdy dzień braku dostosowania przepisów do prawa wspólnotowego.

Rozporządzenie (WE) nr 1829/2003 Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie genetycznie zmodyfikowanej żywności i paszy określa zasady udzielania zezwoleń wnioskodawcom ubiegającym się o dopuszczenie do obrotu pasz genetycznie zmodyfikowanych oraz organizmów genetycznie zmodyfikowanych przeznaczonych do użytku paszowego. Zgodnie z przepisami tego rozporządzenia żywność i pasze genetycznie zmodyfikowane, przed wprowadzeniem do obrotu muszą zostać poddane szczegółowej procedurze, podczas której weryfikowane jest ich bezpieczeństwo dla zdrowia ludzi, zwierząt oraz środowiska naturalnego. Genetycznie zmodyfikowane pasze mogą być wprowadzane do obrotu jedynie wtedy, gdy nie wywierają szkodliwych skutków dla zdrowia ludzi, zwierząt lub środowiska naturalnego (art. 16 ust. 1 lit. a rozporządzenia (WE) 1829/2003). Opinię w sprawie bezpieczeństwa produktów genetycznie zmodyfikowanych opracowuje Europejski Urząd ds. Bezpieczeństwa Żywności. Pasze uznane za bezpieczne uzyskują, wydawane przez Komisję Europejską, zezwolenie na wprowadzenie do obrotu (autoryzację) oraz umieszczane są we Wspólnotowym rejestrze genetycznie zmodyfikowanej żywności i pasz prowadzonym przez Komisję.

W Polsce, podobnie jak w przypadku wielu innych krajów członkowskich Unii Europejskiej, problematyka dotycząca wytwarzania, wprowadzania do obrotu i stosowania w żywieniu zwierząt pasz genetycznie zmodyfikowanych budzi wiele kontrowersji, których odzwierciedleniem są dyskusje i polemiki społeczne, a także debaty polityczne.

Ponieważ Polska nie dysponuje wynikami badań naukowych potwierdzającymi czy też wykluczającymi szkodliwy wpływ pasz genetycznie zmodyfikowanych na zdrowie zwierząt, ludzi i na środowisko naturalne, istnieje konieczność przeprowadzenia stosownych doświadczeń. Jednak pomimo upływającego 1,5 rocznego okresu od uchwalenia ustawy o paszach badania takie nie były prowadzone. Dopiero Rada Ministrów w dniu 20 grudnia 2007 r. przyjęła Uchwałę Nr 306/2007 w sprawie zmiany programu wieloletniego pod nazwą „Biologiczne, środowiskowe i technologiczne uwarunkowania rozwoju produkcji zwierzęcej”. Uchwałą wprowadzono możliwość wykonywania badań z zakresu wpływu pasz genetycznie zmodyfikowanych oraz organizmów genetycznie zmodyfikowanych przeznaczonych do użytku paszowego na produktywność i zdrowotność zwierząt, transfer transgenicznego kwasu deoksyrybonukleinowego (DNA) w przewodzie

pokarmowym oraz jego retencję w tkankach i produktach żywnościowych pochodzenia zwierzęcego. Badania powyższe będą realizowane w latach 2008-2010 przez instytuty nadzorowane przez Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi, tj. Instytut Zootechniki – Państwowy Instytut Badawczy w Krakowie oraz Państwowy Instytut Weterynaryjny - Państwowy Instytut Badawczy w Puławach.

Jednocześnie istotne jest, że wejście w życie, wprowadzonego na etapie prac parlamentarnych do ustawy o paszach, zakazu wytwarzania, wprowadzania do obrotu i stosowania w żywieniu zwierząt pasz genetycznie zmodyfikowanych oraz organizmów genetycznie zmodyfikowanych przeznaczonych do użytku paszowego spowodowałoby bezpośrednie skutki gospodarcze dla rolnictwa.

W chwili obecnej podstawowym źródłem białka paszowego w Polsce jest śruta sojowa modyfikowana genetycznie, która pokrywa ponad 80% zapotrzebowania na białko paszowe, a jej import w 2006 r. wyniósł 1,8 mln ton. Import tego surowca do całej Unii Europejskiej wyniósł w tym samym okresie 34 mln ton. Należy podkreślić, że zawartość białka w dawce pokarmowej ma wpływ na tempo wzrostu zwierząt, długość okresu tuczu i wydajność, co w zasadniczy sposób rzutuje na efektywność produkcji zwierzęcej i opłacalność hodowli. Zablokowanie importu soi genetycznie zmodyfikowanej stanowiłoby istotny problem, ponieważ w Polsce, podobnie jak w innych krajach Unii Europejskiej, występuje poważny niedobór białka paszowego, na który nałożył się również zakaz stosowania w żywieniu zwierząt mączek pochodzenia zwierzęcego.

Polska nie ma obecnie możliwości zastąpienia soi genetycznie zmodyfikowanej w żywieniu zwierząt, gdyż główni światowi producenci i eksporterzy soi, uprawiający ponad 80% jej światowej produkcji, przeszli prawie całkowicie na uprawę soi genetycznie zmodyfikowanej. Zakaz stosowania mączek mięsno-kostnych w krajowym przemyśle paszowym spowodował powstanie znaczących niedoborów białka, które musiały być zastąpione wysokobiałkowymi surowcami pochodzenia roślinnego. Zasadniczą rolę w pokryciu tych niedoborów spełniają importowane śruty roślin oleistych, w tym głównie poekstrakcyjna śruta sojowa.

W przypadku wprowadzenia z dniem 12 sierpnia 2008 r. zakazu wytwarzania, wprowadzania do obrotu i stosowania w żywieniu zwierząt pasz genetycznie zmodyfikowanych oraz organizmów genetycznie zmodyfikowanych przeznaczonych do użytku paszowego wystąpiłyby trudności z zakupem surowca wolnego od

genetycznej modyfikacji w ilości pokrywającej zapotrzebowanie krajowych producentów.

Możliwości zastąpienia pasz genetycznie zmodyfikowanych krajowymi komponentami wysokobiałkowymi są ograniczone czynnikami uprawowymi i żywieniowymi. Należy stwierdzić, że nie jest możliwe całkowite zastąpienie śruty sojowej w żywieniu zwierząt innymi surowcami wysokobiałkowymi tj. innymi roślinami strączkowymi lub śrutą rzepakową

Aktualnie powierzchnia upraw roślin strączkowych na nasiona wynosi w Polsce niewiele ponad 100 tys. ha. Zastąpienie białkiem roślin strączkowych znacznej części białka śruty sojowej genetycznie zmodyfikowanej, wymagać będzie kilkukrotnego zwiększenia powierzchni upraw roślin strączkowych. W związku z tym istnieje potrzeba zwiększenia produkcji materiału siewnego roślin strączkowych, którego ilość w ostatnich latach znacznie spadła, ze względu na brak zainteresowania odbiorców i problemy związane z niepewnością plonu materiału siewnego niektórych gatunków. W Ministerstwie Rolnictwa i Rozwoju Wsi rozpoczęto prace nad programem poprawy jakości surowca do produkcji pasz pod kątem zwiększenia zawartości białka, które w znacznym stopniu będą mogły zastąpić stosowaną w żywieniu zwierząt śrutę sojową genetycznie zmodyfikowaną.

Hodowla roślin strączkowych wspierana będzie również poprzez dotacje w zakresie badań podstawowych na rzecz rolnictwa, które obejmą groch siewny, bobik, łubin wąskolistny i łubin żółty. Aktualnie rolnicy mają możliwość uzyskania wsparcia w formie dopłat do zakupu materiału siewnego roślin strączkowych realizowanego w ramach pomocy *de minimis* zgodnie z ustawą o Agencji Rynku Rolnego i organizacji niektórych rynków rolnych. Stawka dotacji wynosi obecnie 160 zł do ha gruntów ornych obsianych elitarnym lub kwalifikowanym materiałem siewnym roślin strączkowych.

Polska Akademia Nauk Instytut Genetyki Roślin w Poznaniu wskazuje na możliwość stopniowego i częściowego zastępowania importowanej śruty sojowej surowcami krajowymi. Instytut wskazuje na groch, bobik, łubiny i poekstrakcyjną śrutę rzepakową jako na zastępcze, wysokobiałkowe składniki pasz. W przypadku tuczu trzody chlewnej istnieje możliwość zwiększenia wykorzystania w żywieniu grochu i śruty rzepakowej, natomiast w przypadku drobiu nasion bobiku lub łubinu.

Spośród wszystkich surowców wysokobiałkowych na największą skalę produkuje się w Polsce śrutę rzepakową. Zaletą śruty rzepakowej jest jej niska cena, jednakże śruta ta zawiera substancje antyżywieniowe oraz znacznie mniej białka niż śruta sojowa. Innymi surowcami wysokobiałkowymi produkowanymi w naszym kraju są nasiona roślin strączkowych, przede wszystkim grochu, łubinu paszowego i bobiku. Nasiona roślin strączkowych pastewnych (głównie bobiku i grochu) zawierają również substancje antyżywieniowe, a poza tym znacznie mniej białka np. groch zawiera przeciętnie ok. 20%, a łubin ok. 38% białka ogólnego, podczas gdy śruta sojowa zawiera ok. 45% białka. Ponadto, uprawiane w kraju rośliny strączkowe są deficytowe w niektóre aminokwasy i w związku z tym nie mogą stanowić pełnowartościowego zamiennika śruty sojowej.

W 2006 r. krajowa produkcja roślin strączkowych ukształtowała się na poziomie 146 tys. ton (wg Instytutu Ekonomiki Rolnictwa i Gospodarki Żywnościowej), a w roku ubiegłym ok. 180 tys. ton. Obecnie polscy producenci i hodowcy nie mają realnych możliwości zastąpienia śruty sojowej innymi substytutami pochodzenia krajowego, nie modyfikowanymi genetycznie. W związku z tym celem wprowadzonej zmiany jest przesunięcie na następne 3 lata daty wejścia w życie zakazu określonego w art. 15 ust. 1 pkt 4 ustawy o paszach, co daje możliwość rozwinięcia krajowej produkcji pasz wysokobiałkowych, którymi będzie można zastąpić śrutę wytworzoną z genetycznie zmodyfikowanych nasion soi.

Przewidywać można, iż wprowadzenie w życie, zgodnie z obowiązującą ustawą, w roku bieżącym zakazu stosowania w żywieniu zwierząt pasz genetycznie zmodyfikowanych spowoduje:

- wszczęcie procesów sądowych przez importerów śruty sojowej, czego następstwem może być obciążenie budżetu państwa karami wynikającymi z faktu, że Minister Środowiska wydał w latach 2002-2003 podmiotom gospodarczym 38 zezwoleń na import produktów genetycznie zmodyfikowanych, z których 35 dotyczyło śruty sojowej. Ważność tych zezwoleń wygasa w latach 2012-2013,
- deficyt białka paszowego w kraju,
- zakłócenie ciągłości zaopatrzenia surowcowego przemysłu paszowego i produkcji pasz przemysłowych.

Biorąc pod uwagę różnice w cenach śrut modyfikowanych i nie modyfikowanych, wprowadzenie przedmiotowego zakazu spowoduje znaczny wzrost

kosztów surowcowych, a co za tym idzie, kosztów wytwarzania pasz treściwych oraz ich cen rynkowych, przy założeniu, że koszty surowca stanowią około 70% całkowitych kosztów produkcji pasz. Podwyżka o 20% cen śrutu sojowej wolnej od genetycznej modyfikacji spowoduje wzrost cen 1 tony (wg Instytutu Ekonomiki Rolnictwa i Gospodarki Żywnościowej):

- koncentratów białkowych dla drobiu o ca 20 %,
- koncentratów białkowych dla trzody chlewnej o ca 17%,
- mieszanek paszowych dla drobiu o ca 20%,
- mieszanek paszowych dla trzody chlewnej o ca 16%.
- koncentratów białkowych dla bydła o ca 15, 2 %,
- mieszanek paszowych dla bydła o ca 10 %.

Wzrost cen pasz może skutkować:

- spadkiem opłacalności produkcji, który w pierwszej kolejności i w największym stopniu dotknąłby dużych producentów w sektorze drobiarskim, prowadzących intensywną produkcję, opartą w całości na gotowych zakupionych paszach;
- zwiększeniem kosztów produkcji, a w rezultacie wzrostem cen produktów pochodzenia zwierzęcego (mięsa i jego przetworów, mleka i jaj);
- spadkiem konkurencyjności eksportowanych produktów pochodzenia zwierzęcego, zwłaszcza drobiarskich, tak w Unii Europejskiej jak i na rynkach państw trzecich,
- innymi negatywnymi konsekwencjami dla krajowej produkcji zwierzęcej (np. upadłość wytwórni pasz i ubojni zwierząt, zwolnienia pracowników itd.).

Od chwili wprowadzenia do ustawy o paszach przedmiotowego zakazu, do Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi zaczęły wpływać liczne interwencje oraz pisma od organizacji bezpośrednio związanych z krajowym przemysłem paszowym i produkcją zwierzęcą, w sprawie potrzeby nowelizacji ustawy o paszach i uchylenia pkt 4 w art. 15 ust. 1 lub odsunięcia w czasie wejścia w życie zakazu. W szczególności należy odnotować wystąpienia następujących organizacji:

1. Krajowa Izba Gospodarcza w Warszawie,
2. Rada Gospodarki Żywnościowej przy Ministrze Rolnictwa i Rozwoju Wsi,
3. Krajowa Rada Drobiarstwa – Izba Gospodarcza w Warszawie,
4. Polski Związek Hodowców i Producentów Trzody Chlewnej „Polsus”,
5. Polski Związek Producentów Pasz w Warszawie,
6. Krajowa Izba Producentów Drobiu i Pasz w Poznaniu,

7. Izba Gospodarcza Handlowców, Przetwórców Zbóż i Producentów Pasz w Warszawie,
 8. Polska Federacja Hodowców Bydła i Producentów Mleka w Warszawie,
 9. Zrzeszenie Producentów i Hodowców Drobiu Środkowej Polski w Brzezinach.
- Ponadto, Zarząd Krajowej Rady Izb Rolniczych w stanowisku z dnia 5 listopada 2007 r. opowiada się za utrzymaniem dopuszczenia do stosowania w żywieniu zwierząt gospodarskich pasz zawierających produkty pochodzące z roślin genetycznie modyfikowanych.

Organizacje te, ze względu na sytuację, jaka może wystąpić na rynku po wprowadzeniu zakazu w dniu 12 sierpnia 2008 r., wnosiły o uchylenie spornego zapisu w ustawie o paszach, powołując się na interes zarówno producentów działających na rynku pasz, producentów drobiu i trzody chlewnej oraz krajowych konsumentów. Przesunięcie terminu wejścia w życie przedmiotowego zakazu zapobiegnie negatywnym konsekwencjom dla rolników, polskiego przemysłu, hodowców zwierząt gospodarskich oraz konsumentów i pozwoli zachować konkurencyjność polskich produktów na rynkach Unii Europejskiej i w krajach trzecich.

Zgodnie z art. 5 ustawy z dnia 7 lipca 2005 r. o działalności lobbingowej w procesie stanowienia prawa (Dz. U. Nr 169, poz. 1414) projekt ustawy zostanie zamieszczony na stronie Biuletynu Informacji Publicznej Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi.

Projekt ustawy nie zawiera przepisów technicznych, w związku z tym nie podlega procedurze notyfikacji w rozumieniu przepisów rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 23 grudnia 2002 r. w sprawie sposobu funkcjonowania krajowego systemu notyfikacji norm i aktów prawnych (Dz. U. Nr 239, poz. 2039 oraz z 2004 r. Nr 65, poz. 597).

OCENA SKUTKÓW REGULACJI

1. Podmioty, na które będzie oddziaływać ustawa

Ustawa będzie oddziaływać na podmioty prowadzące działalność gospodarczą w sektorze pasz w zakresie wytwarzania, wprowadzania do obrotu oraz

stosowania w żywieniu zwierząt pasz genetycznie zmodyfikowanych lub organizmów genetycznie zmodyfikowanych przeznaczonych do użytku paszowego i zapewni możliwość dostosowania się podmiotów przy jednoczesnym przewidywanym wsparciu dla uprawy roślin wysokobiałkowych nie poddanych modyfikacjom genetycznym.

Proponowane przesunięcie terminu wejścia w życie zakazu, określonego w art. 15 ust. 1 pkt 4 ustawy z dnia 22 lipca 2006 r. o paszach, będzie miało korzystny wpływ na producentów drobiu i trzody chlewnej. Dopuszczenie do stosowania w żywieniu śruty sojowej genetycznie zmodyfikowanej, znacznie tańszej od śruty nie poddanej takiej modyfikacji przez okres dodatkowych 3 lat wpłynie na ujednoczenie warunków żywienia zwierząt w naszym kraju, jak i w pozostałych państwach członkowskich Unii Europejskiej.

2. Wpływ ustawy na sektor finansów publicznych, w tym na budżet państwa i budżety jednostek samorządu terytorialnego

Wejście w życie ustawy nie wpłynie na sektor finansów publicznych, w tym na budżet państwa i budżety jednostek samorządu terytorialnego.

3. Wpływ ustawy na rynek pracy

Wejście w życie ustawy nie wpłynie na rynek pracy.

4. Wpływ ustawy na konkurencyjność gospodarki i przedsiębiorczość, w tym na funkcjonowanie przedsiębiorstw

Wejście w życie ustawy umożliwi wytwarzanie, wprowadzanie do obrotu i stosowanie w żywieniu zwierząt pasz genetycznie zmodyfikowanych oraz organizmów genetycznie zmodyfikowanych przeznaczonych do użytku paszowego do dnia 1 stycznia 2012 r. Brak jest dowodów naukowych, że pasze te mogłyby stanowić zagrożenie dla zdrowia ludzi i zwierząt oraz dla środowiska. Wejście w życie zakazu określonego w art. 15 ust. 1 pkt 4 ustawy z dnia 22 lipca 2006 r. spowodowałoby zwiększenie cen pasz, zmniejszenie efektywności chowu drobiu i trzody chlewnej, a także utratę konkurencyjności produktów spożywczych pochodzenia zwierzęcego wytworzonych w Polsce w stosunku do takich samych produktów wytworzonych w innych państwach członkowskich Unii Europejskiej.

Przesunięcie terminu wejścia w życie zakazu wytwarzania, wprowadzania do obrotu i stosowania w żywieniu zwierząt pasz genetycznie zmodyfikowanych oraz organizmów genetycznie zmodyfikowanych przeznaczonych do użytku paszowego spowoduje, że chów drobiu i trzody chlewnej odbywać się będzie na dotychczasowych warunkach i zachowane zostaną zasady konkurencyjności niezależnie od państwa, w którym prowadzona jest działalność.

5. Wpływ ustawy na sytuację i rozwój regionalny

Wejście w życie ustawy nie będzie miało wpływu na sytuację i rozwój regionalny, gdyż obecnie nie ma zakazu wytwarzania, wprowadzania do obrotu i stosowania w żywieniu zwierząt pasz genetycznie zmodyfikowanych oraz organizmów genetycznie zmodyfikowanych przeznaczonych do użytku paszowego.

6. Konsultacje społeczne

Projekt ustawy zostanie wysłany do: Prezesa Krajowej Rady Izb Rolniczych, Krajowego Związku Rolników Kółek i Organizacji Rolniczych, Sekretariatu Rolnictwa Komisji Krajowej NSZZ „Solidarność”, Związku Zawodowego Rolników „Ojczyzna”, Rady Gospodarki Żywnościowej, Federacji Branżowych Związków Producentów Rolnych, NSZZ RI „Solidarność”, Związku Zawodowego Rolnictwa „Samoobrona”, Związku Zawodowego Rolników Rzeczypospolitej „Solidarni”, Zarządu Głównego Związku Zawodowego Pracowników Rolnictwa RP, Polskiej Konfederacji Pracodawców Prywatnych LEWIATAN, Konfederacji Pracodawców Polskich, Federacji Związków Pracodawców-Dzierżawców i Właścicieli Rolnych, Ogólnopolskiego Porozumienia Związków Zawodowych, Związku Zawodowego Centrum Narodowe Młodych Rolników, Ogólnopolskiego Porozumienia Związków Zawodowych Rolników i Organizacji Rolniczych, Krajowej Rady Spółdzielczej, Inspekcji Weterynaryjnej Głównego Inspektoratu Weterynarii, Państwowego Instytutu Weterynaryjnego -PIB w Puławach, Instytutu Zootechniki - PIB w Krakowie, Instytutu Genetyki i Hodowli Zwierząt PAN Jastrzębiec, Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa, Krajowej Izby Lekarsko – Weterynaryjnej, Ogólnopolskiego Związku Zawodowego Lekarzy Weterynarii Inspekcji Weterynaryjnej, Komisji Krajowej NSZZ „Solidarność” Pracowników Weterynarii, Polskiego Związku Hodowców i Producentów Trzody Chlewnej „POL SUS”, Polskiego Zrzeszenia Producentów Bydła Mięsnego, Polskiego Związku Owczarskiego, Polskiego Związku Hodowców

Koni, Polskiego Klubu Wyścigów Konnych, Krajowej Izby Producentów Drobiu i Pasz, Polskiego Związku Zrzeszeń Hodowców i Producentów Drobiu, Krajowej Rady Drobiarstwa – Izby Gospodarczej, Izby Gospodarczej Handlowców, Przetwórców Zbóż i Producentów Pasz, „Polkarma” Polskiego Stowarzyszenia Producentów Karmy dla Zwierząt Domowych, Polskiego Związku Producentów Pasz, Koalicji „Polska Wolna Od GMO”; Klubu „Gaja” Stowarzyszenia Ekologiczno – Kulturalnego, Polskiej Izby Produktu Regionalnego i Lokalnego, Forum Związków Zawodowych, Związku Powiatów Polskich, Związku Gmin Wiejskich Rzeczypospolitej Polskiej, Polskiego Związku Rolników Ekologicznych Stowarzyszenia Producentów Żywności Metodami Ekologicznymi Ekoland, Augustowsko-Podlaskiego Stowarzyszenia Eko-Rolników, Zrzeszenia Wytwórców Polskiego Rolnictwa Ekologicznego, Polskiego Klubu Ekologicznego, Polskiego Towarzystwa Rolników Ekologicznych, Towarzystwa Opieki nad Zwierzętami, Ogólnopolskiego Towarzystwa Ochrony Zwierząt OTOZ – „Animals”, Fundacji „Zwierzęta i My”, Fundacji Międzynarodowy Ruch na Rzecz Zwierząt VIVA, Stowarzyszenia Przyjaciół Zwierząt „AMICUS”, Polskiej Ligi Ochrony Zwierząt, Fundacji PEGAZUS.

Opracowano w Departamencie
Bezpieczeństwa Żywności i Weterynarii:

Akceptował:

Za zgodność pod względem
prawnym i redakcyjnym: